

CUVÂNTUL ROMÂNESC

Şef-Redactor
VALERIU OLANIUC

GUVERNAMENTUL CIVIL AL TRANSNISTRIEI—DIRECȚIUNEA PROPAGANDEI
Gazetă de luptă și afirmare națională

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
CENTRUL DE PROPAGANDĂ—BALTA
str. Regele MIHAI I № 216

TRAIASCA REGELE!

Astăzi, 6 Septembrie 1942, se împlinesc doi ani, de când cu vrerea lui Dumnezeu și cu voința națională, s'a urcat pe Tronul României, M. S. REGELE MIHAI I.

Tînăr, curat, plin de iubire pentru norod, doritor de mai bine și de glorioase vremi pentru Țara sa, M. S. REGELE MIHAI I, întruchipează tot sufletul și nădejile romînilor de pretutindeni.

Acum doi ani, țara era îndoliată. Ni se răpiseră scumpe și romînești ținuturi. Sulrea pe Tron a tînărului nostru Rege, a însemnat însă nădejdea într'un viitor mai bun.

Au trecut doi ani, doi ani de domnie grea, dar cutremurătoare de mîndrie, dîrzenie și nestăvilită credință romînească, în biruința drepturilor noastre.

Regele Țării ne însufletește puterea de muncă, de jertfă. Însufletește neîntrecuta și scumpa noastră oștire, în iureșul ei nestăvilit către cele mai înalte culmi de vitejie.

Sub domnia M. S. REGELEI MIHAI I, trăim cea mai glorioasă vreme a istoriei noastre naționale.

Toți romîni, umăr la umăr, depe toate melea-gurile, își înalță sufletele într'un singur glas, strigînd urarea: „Să ne trăiască gloriosul Rege Mihai I, ani mulți și să-l fie domnia prilej de glorioase fapte”.

„Cuvîntul Romînesc”.

M. S. Regele Mihai I.

Dumnezeul strămoșilor noștri și al Domnitorilor bravi ai acestui neam să ajute Regelui Mihai I ca domnia să-l fie plină de fapte vrednice, de biruință și de glorie și întotdeauna să-l înconjoare iubirea și încrederea supușilor săi.

Mareșal ION ANTONESCU
(Proclamație, 5 Septembrie 1940).

Mareșalul nostru

Cu dîrzenie Voevodală, cu suflet înaripat de dragostea de Neam, cu înțelepciunea marilor făuritori de istorie, acum doi ani, Mareșalul ION ANTONESCU înconjurat de iubirea, respectul și credința întregului popor, a deschis României, porțile către o nouă viață, către un destin împărătesc.

Ostaș viteaz, figură legendară, Conducătorul Statului, Mareșalul ION ANTONESCU, ne-a redat credința în puterea dreptu-

rilor noastre, ne-a redat încrederea în viitor.

Glorioasa armată romî-nă, sub conducerea Mareșalului, ne-a desrobii ținuturile cotropite și a înscris în Cartea Neamului, pagini neperitoare.

Acum doi ani, în pragul viitorului pe care avea să-l traseze, Mareșalul spunea:

„Munciți, munciți, munciți,

Din zorii zilei și pînă în zorii viitorului,

Aplecați-vă puterea pe cărți, oțelivă brațele, Întăriți-vă sufletele.

De entuziasm și des-lănțuirea forței voastre atîrnă soarta Romînilor.

Ea nu poate fi sigură și mîndră, decît dacă uniți forța, cu înțelepciunea”

De doi ani, Mareșalul nostru, din zori și pînă în noapte, muncește, muncește pentru binele Neamului, al nostru, al tuturora.

De doi ani, dela 6 Septembrie 1940, și pînă astăzi, trecînd prin vremurile cele mai crîncene, suferind și jertfindu-se Țara a pășit mîndră, în istoria lumii, dar „Dure-rea trebuie să ne învețe, să ne înalțe. Popoarele adevărate își torc din înfrîngeri marile destine.”—spunea Mareșalul, la 6 Septembrie 1940.

Astăzi, la început de an nou, an în care se vor încununa, cu cununii de aur, strădanile, munca și jertfa romînismului, pentru Cruce, Pace și civilizație, pentru o Europă nouă și o Romînie mare și frumoasă, recunoscători, plini de respect și devotament, strigăm din toată inima:

Trăiască Mareșalul ION ANTONESCU!

Valeriu Olaniuc

За что мы ведем борьбу

Сегодня я пишу для вас, транснистриане, ибо вы есть те которые в час получения свободы, данной вам жертвами самых хороших румынских и германских солдат, может быть не вникли в глубокий смысл нашей борьбы и идеалов, которые толкнули нас на путь этой борьбы.

Желаем чтобы вы знали кто мы и за что мы боремся и умираем.

В нашей стране, на нашей земле мы честно трудились, благодарны были за все что имели и не мешивались в чужие дела Лозунг румыского народа был и есть дружба ибо с поколения в поколение получали его как наследство Не громадная страна, но богатая, с трудолюбивым народом, с крепкой душевной христианской моралью, никогда не угрожала никому. Нам же многие угрожали, и на наш собственный дом нападали. В продолжении нашей истории пришлось отстаивать права на жизнь и свободу. История научила нас и мы знаем что значит свобода.

Душил нас и внутренний враг—еврей, но этот враг больше душил вас, чем нас.

Тогда, когда Европа переживала большие экономические и моральные кризисы, они имели источник в еврейской международной политике, которая успела разбить наш континент на два постоянно враждующих лагеря. Употребляла всевозможные ложные

лозунги, которыми упоила ум украинского и русского, народов, оба христианские и сделала их прямым оружием защиты мирового еврейского капитализма. Капитал нужен, но только он должен находится в руках народа, который трудится и представители которого связаны тысячи

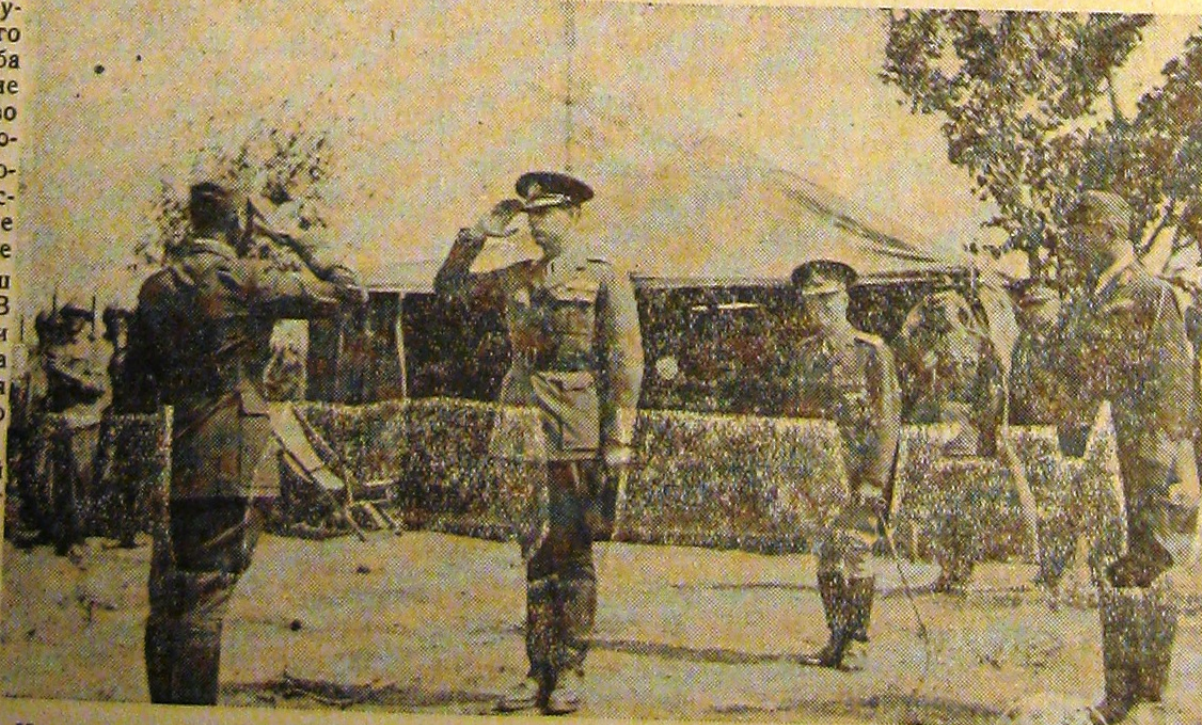
A Кожокару.

летним общим идеалом жизни. Евреи эксплуатировали чистосердечность народов Ихние сети были крепко сплетены. Особенно вас они сделали ихними рабами.

Нужен был человек гений или несколько гениев чтобы

Продолжение на 4 странице

GRIJĂ ȘI DRAGOSTE PENTRU ARMATA ȚĂRII

M. S. Regele Mihai I și Conducătorul Statului, d. Mareșal Ion Antonescu, vizitînd ostașii dragi, pe front.

TRANSNISTRIA ÎN HAINA DE SARBATOARE

MOLDOVENII DIN BALTA

Românii dintre Nistru și Bug primesc înalta vizită a miniștrilor străini și români

Guvernul român, din inițiativa d. Vice-Președinte al Consiliului de Miniștri, prof. M. Antonescu, în dorința de a arăta aliaților realizările administrației românești dintre Nistru și Bug a organizat între zilele

22-25 August o călătorie de documentare în această provincie.

Călătoria a fost onorată de prezența corpului diplomatic străin, miniștrii români și zia-riștii țării aliate.

Primirea în gara Tiraspol

La ora 10 se aflau în gara Tiraspol, d. Guvernator al Transnistriei prof. Gh. Alexianu și d-nii Secretar al Guvernământului, Em. Cercavski, Generalii Rotchirh și Dumitriu, directorii Guvernământului; Octav Gheorghiu, Rimniceanu, Dr. Niculescu, Canarie, Murtaza, Codreanu, dr. de cabinet Vererca, Șeful Cabinetului Romulus Pop, sub director Administrativ Macu, sub dir. Commercial Turtureanu, N. Al. Borșaru—Șeful Presei, Insp. Jandarmieriei Col. Iliescu, Insp. General al Comerțului Vinogroșeni, Insp. Ciurea, primarul, orașului—Maior N. Scriban, prefectul județului Col. P. Georgescu, Dr. Tătaranu, Axente Sever Popovici Magistrat, Medverschi, Movileanu și Petrov. Consilier Tabrea, profesor Birșanescu, sub dir. Propagandei Oct. Giurgea, Vicarul misiunii Arhim. A. Nica și preotul Ciurea, consilierii naționali ai Transnistriei prof. Smochină, dr. Ilie Zafur, A. Niculescu, St. Bulat, Toma Jalbă, funcționarii Guvernământului, ofițeri, trupă română și germană, precum și un numeros public.

La sosirea trenului, d. guvernator al Transnistriei prof. Gh. Alexianu, salută înalții oaspeți cu tradiționalul: „Bine ați venit”. Au coborât din tren d-nii baron Manfred von Killinger, ministrul Germaniei la București, Renato Bova Scoppa, ministrul Italiei la București.

Kiyoschi Tsutsui, Ministrul Japoniei la București, Jose Rojas y More Conte de Casa Rojas, Ministrul Spaniei la București, Ivan Milecz, Ministrul Slovaciei la București, Branko Benson, Ministrul Croației la București, de Fischer, consilier repr. al Elveției, Al. Marcu, Ministrul secretar de Stat al Propagandei naționale, Aurelian Pană, Ministrul Subsecretar de Stat al Agriculturii și Domeniilor, Dănulescu, Minist. Subsecretar de Stat al Muncii, Kurt Welkisch, atașat de presă al legăției germane, A. Bavay, consilier de presă al Legăției Italiene, Conte von Hardenberg, Caiuno Sagihara, Louis Beneyto y Marti, Conte Stef. Mansi, Baron Torella di Ramagnano, Baceli Antonia, Dr. Clemente Bon Gerd Wenzel, ziaristi germani, Gebauer, Berge, H. Heinrich, Poppenberg H. Muller Pomprein, W. Muller, ziaristi italieni, M. Valaperta, L. Arnel F. Trandafilo; Socolfo, ziarist croat; presa română Romulus Seșeanu, Romulus Dianu; Mircea Grigorescu, I. Prundeni, A. Tita, I. Costin, Ștefănescu Gruiă, V. Vișoiu, E. Verzea, A. Mucenic, Georgescu Vilcea, Sergiu Grosu, Leontescu, Al. Constantin, Pan Vizirescu, director de Cabinet, și prof. Isbășescu.

Pe peronul gării Tiraspol, d. Dr. Ilie Zafur, consilier național, a oferit înalților oaspeți tradiționala plină cu sare, roșiad următoarea cuvântare:

Domnilor Miniștri,

„Soarta și vitejia soldatului Român a sfărâmat lanțul robiei de veacuri. În care au fost ținuți moldovenii dintre Nistru și

Bug. Azi, sunt liberi și copleșiți de fericire și recunoștință salută pe Excelențele voastre.

Prezența Domnilor Voastre pe meleagurile vovodale ale Transnistriei, este o dovadă că legătura dintre noi și frații de peste Nistru este invincibilă, indestructibilă și va rămâne așa pe vecl.

Fiți bine veniți, Domnilor Miniștri, pe meleagurile vovozilor Români”.

A urmat trecerea în revistă, după care înalții oaspeți s'au îndreptat spre cimitirul Eroilor, depunând coroane de flori.

S'a vizitat apoi teatrul, unde corala „Dorul Bugului” a executat un program de muzică moldovenească, Spitalul № 2, Fabrica de conserve, Prefectura și liceul Duca Vodă, unde se țin cursurile de cultură românească pentru învățători, transnistrieni.

D. Vice-președinte al Consiliului de Miniștri Prof. M. Antonescu, a vizitat Odessa

În ziua de 25 August la ora 11 dimineața, a sosit cu avionul venind dela București, d. Vice-președinte al Consiliului de Miniștri, d. Prof. M. Antonescu.

Domnia Sa a fost întâmpinată la aerodromul Odesei de d. Guvernator al Transnistriei, Prof. G. Alexianu, d. general Rotchirh, d-nii Gheorghiu, primarul Odesei Gherman Pinteș și prefectul Județului col. Velcescu.

La ora 11 și 30 în gara Odesei au sosit cu trenul venind dela Moghilău, Miniștrii străini și români.

D. Vice Președinte al Consiliului de Miniștri, Prof. M. Antonescu și înalții oaspeți, au luat parte la te-deumul ce s'a săvârșit în Catedrala Orașului Odesa de către un sobor de preoți în frunte cu preotul Antonie Harghel. Dela Catedrală pe jos, d. Ministru Prof. M. Antonescu și oaspeții, au vi-

Caravana ministerială, la ora 1 și 1/2 s'a îndreptat către orașul Dubăsari. Pe drum gospodarii satului Mălăești în frunte cu preotul au ieșit înaintea Miniștrilor cu buchete de flori și urări calde.

La ora 11 d-nii Miniștri și D-l Guvernator au asistat la inaugurarea Parcului ce poartă numele Marelui, vizitându-se un sat model din Județul Ribnița.

În ziua următoare oaspeții au fost primiți în orașul Tulcin, de Prefectul Județului, Col. Lazăr Ioan, în frunte cu autoritățile civile și militare.

În continuare s'a vizitat ferma Rahni, de aci trenul ministerial îndreptându-se spre Moghilău.

În orașul Moghilău s'a vizitat podul Regele Mihai I ce se construiește peste Nistru și e în curs de a fi terminat. Seara mașinele cu înalții oaspeți s'a îndreptat către înălțimea Bronița, unde s'au dat lupte mari în zilele de 17—25 August 1941.

La întoarcere s'a vizitat ferma Ostraschi și Prefectura Județului.

zitat fabricile de tutun, unt, fabrica de produse lactice, unde s'a servit o gustare, fabrica de Kinap, Fabrica de conserve, bomboane, etc.

La ora 14 d. Guvernator al Transnistriei, Prof. G. Alexianu, a oferit în onoarea oaspeților o masă intimă, la Palatul Primăriei. Cu această ocazie d. Vice Președinte al Consiliului de Miniștri, Prof. M. Antonescu, a rostit un cuvânt de admirație și mulțumire pentru realizările administrației românești de aici.

După amiază la ora 4 a avut loc o reprezentație de gală la Operă.

Publicul și artiștii salută prin aplauze și aclamațiuni prezența d-lui Vice-Președinte al Consiliului de Miniștri, Prof. M. Antonescu.

Vizita s'a încheiat către seară cu o plimbare în largul mării.

Horățiu Ionescu.

Inaugurarea cazinoului civilo-militar din Balta

E remarcabilă grija deosebită cu care reprezentanții armatei din Balta au colaborat cu conducătorii administrației românești la opera de refacere a orașului, distrus de focul războiului.

Un pioner de frunte al acestei rodnice colaborări, e d. Colonel POLICHRON DUMITRESCU—Comandant al Diviziei III-a Pază, erou al războiului—decorat cu ordinul german „Crucea de fier”.

Ofițer de elită al armatei române, d. col. POLICHRON DUMITRESCU, a dovedit că posedă un deosebit spirit gospodăresc, dirijând ducerea la îndeplinire a estetizării orașului Balta, îmbinând cu măiestrie utilul cu frumosul.

Marea contribuție la opera de refacere a orașului Balta și-o încununază cu ocazia inaugurării cazinoului civilo-militar, operă dusă la sfârșit, cu mari sacrificii.

Dar asupra acestei realizări, vom reveni.

Credința și dreptatea, legea și munca, cinstea și conștiința, ordinea și omenia, vor fi de azi înainte, dela cel de sus pînă la cel mai de jos servitor al Patriei, cartea sfântă a îndătoririlor noastre.

Mareșal Ion Antonescu.

(7 septembrie 1940).

Nu este nevoie să-i cauți sau să-i întrebi cine sunt. Se cunosc, de cum te uiți la dinșii. Este același chip blajin de vechi moldovan, — răzăș depe timpul lui Ștefan cel Mare, aceeași oglindă sufletească, ce mîngie și pătrunde în suflet prin căldura domoală dar mindră în același timp, ce radiază din toată făptura lui, astăzi în sărbătoare fără de sfârșit.

În timpul slujbei bisericești, dela Pirlita (30 Aug. a. c.), mă uitam la ei și dintr'un început nu pricepeam de unde vine această bucurie ce mă copleșea, o atribuiam rugăciunilor ce se cântau în sfînta biserică, dar pe urmă am înțeles că această căldură de altă natură decît cea a credinței, izvora depe chipurile acestea ațintite asupra sfîntului Altar.

Era focul veșnic, aprins, în tot ce este românesc, de Decebal și războiniciei lui străbuni, de Traian cel mîndru, împărat și general, ațîțat și nobilizat de atîția barbari năvălitori și vecini hrăpăreți.—

Și numai urmele unei groaze a diavolului roșu, mai stăruie pe fețele lor, cînd printr'o vorbă sau aluzie fără vrere, atingi sufletul lor necăjit.

Chipul tuturor este românesc și dacă limba la mulți le-a fost înstrăinată, — acel veșnic românesc în ei însă, a rămas, — Căci — singele apă nu se face.

Acest pămînt depe lingă Balta, ca și din întreaga Transnistrie este pămînt de totdeauna românesc. Este, a fost și va fi în veci — și dacă vitregia soartei și nedreptatea timpurilor a făcut ca, acest specific curat moldovenesc să fie, în parte înstrăinat și îngropat sub năvala tendinței de expansiune a vechiului imperialism rusesc, cît și a celui roșu de pînă mai eri, — astăzi el renaște cu aceeași forță de viață pentru desvoltarea sa, — cu care a fost îngrădit timp de atîtea veacuri.

Cercetînd cu atenție și obiectiv această transnistrie prin prizma sa istorică, geografică și culturulă, vom da de atîtea urme curat românești — care, cu toată stăruința ce a fost pusă, n'au putut fi nici schimbate și nici uitate.

Nume de orașe și sate, ape și dealuri, nume de familii curat românești, întilnim nu numai pînă la Bug, dar și peste această apă, încă departe.

Unele din aceste numiri mai poartă încă pecetea de înstrăinare forțată, dar acestea, astăzi se desprind dela sine.

Mersul evoluției istorice al unui popor nu poate fi oprit, nici de oameni și nici de vremuri și-mai cu seamă cel românesc.—

Poate unii din acești români transnistrieni, au pierdut fiind impuși, ceva din exteriorul lor românesc, dar de sufletul lor, nu s'a putut atinge nimeni.

Romînismul este mai presus de oameni și de vremuri.

Istoria și cultura românească, prin influența sa constructivă și civilizatoare, ca urmare a celei vechi latine, pe lingă că s'a menținut chiar și dincolo de Bug, dar a pătruns pînă în inima Rusiei și a lăsat urme, ce nu vor putea fi astupate niciodată. Iar astăzi, datorita celor însărcinați cu mîngierea acestor frați prin singe și lege este foarte mare.

Trebuie să dispară pentru totdeauna urmele încercărilor de înstrăinare, și aceapodoabă scumpă a sufletului, limba, să fie iubită și ridicată la locul de cinste, cultivată curat românește și cîntecul ei să fie doina cea mai nouă și mai dulce a sufletului românesc.

Iar transnistrianul, fie din Balta sau din oricare parte a Transnistriei este ROMÎN și chiar dacă unii din ei au pierdut limba mamei, singele nu.

Romînește poate învăța și vorbi orice străin, dar a fi și simți romînește, numai—ROMÎNUL.

M. Bircă

Гражданское Губернаторство Транснистрии
Дирекция Пропаганды Центр Балта

СООБЩЕНИЕ № 1

От 27 августа 1942 г.

Доводится к сведению всем собственникам радио-аппаратов, что на основании приказа Губернаторства Транснистрии—все обязаны поставить в известность в срок за 10 дней в центре пропаганды-Балта, улица Короля Михаила 1 № 216 все аппараты которые имеются, для того чтобы выдать им разрешение для пользования.

Лица которые не зарегистрируют аппарат, попадают под суд, а аппараты будут конфискованы.

В дальнейшем—будут пользоваться радиоприемниками только лица имеющие разрешение от Дирекции Пропаганды—Центр Балта.

Должны будут иметь разрешение: все чиновники руины прибывшие из страны. Местные молдоване, которые будут иметь свидетельство о их национальности.

Служащие ангажированные в префектуре, районах и других учреждениях, во всем уезде.

Русские, украинцы и другие национальности по-усмотрению.

Начальник центра пропаганды
Валериу ОЛАНЮК

Tipografia „CUVÎNTUL ROMÎNESC“ din Balta, execută orice lucrări de imprimerie, în perfecte condițiuni tehnice.

CATEDRALA ORAȘULUI BALTA.

Un sentiment de adincă piositate mi-a învăluit sufletul în momentul când am pășit pragul catedralei din Balta, în prima zi a sosirii mele aici: Iată—mi-am zis—o biserică întreagă, scăpată de nelegiuirile bolșevice. Mărturisesc că în acea clipă am trăit prima și cea mai mare bucurie de când sufletul m'a îndemnat să purced peste Nistru, spre Răsărit. Așezată la răscrucea înălțimilor, catedrala cu turlele ei impunătoare, străjuiește împrejurimile ca o sentinela la poarta credinței, ca o simbolică mărturie a neîntinării definitive a sufletelor.

Curiozitatea profesională, unită cu impresia deosebită psihologică, m'au determinat să cercetez și să scriu cele ce urmează, pentru știința tuturor.

ale cruciaților romini și germani, alinate în dreapta și în stînga bisericii, au grăit și grăiesc tuturor că vor străjui neclintii, pe vecie, la temelia Casei Domnului din Balta.

În ziua de 7 Iunie 1942, a sosit în localitate, d. Mareșal Ion Antonescu. Rămînînd adînc impresionat de halul în care bolșevicii au adus biserica din capitala fostei republici moldovenești—totuși singura biserică neprofanată din Transnistria—a ordonat să se înceapă în cel mai scurt timp renovarea ei; iar ca îndemn la lucru a donat suma de 100.000 lei, înscriindu—și numele de prim ctitor al bisericii restaurate.

Orașul Balta a fost multă vreme reședință episcopală. Aici a păstorit PSS episcopul Gavriil „al Moldovei“ pînă în anul 1937, cînd bolșevicii l-au arestat și l-au trimis în surghiun, nu se știe unde.

Catedrala, cu hramul „Adormirea Maicii Domnului“ a început a fi zidită în anul 1905 și s'a tîrnosit în 1937, cînd prigoana crucii era pe culmile cele mai înalte ale rătăcirii Biserica a fost transformată de bolșevici în depozit de cereale și arhivă, urmînd ca să fie prefăcută în uzină electrică.

Dumnezeu a voit iusă ca locul lui de lumină sufletească să nu fie transformat de nelegiuiri în uzină de răspîndire a orbitorii și înșelătoarei lumini artificiale; căci în anul 1941, au sosit pe aceste meleaguri, cruciații timpurilor noi și-au înfipt crucea în virful turlelor ce—și plîngeau cerului tristețea; iar în urma biruitorilor, au sosit păstorii pentru călăuzirea turmei omenești, îndepărtată de sălașuri și rătăcită pe fîgașurile lăaturalnice credinței.

Iată-l la muncă pe P. C. sa părintele Mihai Grosu—protopopu orașului, venit din Chișinău și însărcinat cu organizarea vieții bisericești în întregul județ... În biserică au început să răsune iarăși cîntările liturghiei—și localnicii, lăcrămînd de bucuria ce le-a fost dat să trăiască, au venit să se adape din lumina credinței. ...Iar proaspetele morminte

Reparația s'a început într'o zi simbolică: Luni, 22 Iunie 1942, ziua împlinirii unui an de luptă contra asupritorilor Crucii.—S'a constituit comitetul de construcție, compus din d-nii: col. V. Nica prefectul județului Balta—președinte de onoare; M. Grosu—protopopu orașului—președinte activ; primarul orașului—vice președinte; A. Cojocaru—subprefect, pretor Bodnărescu, Lt. Mihăescu, ing. Roșca, ing. Cerbulencu, A. Barbu, Artemon Pasencu—protoreu al raionului Balta, ierodiacon. Dosoftei Moraru și ierodiacon Felix Dubneac—membri.

Pentru lucrările de reparație, Guvernamentul, — a pus la dispoziție—prin raioane, suma de 79 000 R.K.K.S. Pînă în prezent, lucrările au mers bine, datorită muncii efective a părintelui protopop Mihail Grosu, îndemnaturilor și concursului d-lui prefect V. Nica și—se cuvine cu drept cuvînt să semnalăm—d-lui col. Polichron Dumitrescu comandantul Diviziei—care a pus la dispoziție mijloacele de transport a materialelor și brațe de muncă, absolut gratuit.

Schelele se coboară pe zi cîte trece și rezultatul muncii apare strălucitor în fiecare asfințit de soare...

Cu ajutorul Domnului—m'a asigurat părintele Grosu—la începutul lunii Octombrie lucrările vor fi terminate și se va putea face sfințirea locașului.

Sergiu Grigorescu
(In Nr. viitor: Odoarele Catedralei din Balta.)

Примерный поступок одного артиллерийского дивизиона

Офицеры и младшие офицеры дивизиона артиллерии города Балты под начальством Г-на Маюра Н. Гога, показали хороший пример солидарности, подарив, каждый жалование одного дня в пользу семьи, Путька умершего за родину. Всего собрано 25.000 лей.

Молдоване Транснестрии!

Намерен в этой статье, написать несколько слов о молдованах Транснестрии, которые знают себя как таковыми и о тех которые забыли, не по их вине, кто были их предки и какое огромное значение имеет это теперь, для нас всех. Все исторические данные указывают нам, что эта часть земли которая находится между Днестром и Бугом, с самих древних времен, была населена молдованами. Фамилии их часть остались такими же молдавскими как и были, но другая часть их подверглась отчуждению, но корень слова не мог быть измененным и по нем теперь легко можно узнать молдованина. Кроме того стоит всмотреться в их лицо и сей час—же можно определить их национальность потому что каждый народ земного шара, отделяется от другого чем то особенным свойственным только ему и ни как нибудь и другому народу. Это что то особенное составляет типичность каждого народа.

Но дальше.—Наименование городов, сел и рек, а также и местностей, чисто румынские (Градинаца, Яска, Пырлита, Малаешты. И эти очень частые следы можно найти и за Бугом. Что-же из этого следует? А то, что прадеды теперешних молдован жили и далеко за Бугом.

Но мы будем придерживаться того, что начали говорить, о молдованах Транснестрии. Многие из них позабывали говорить на родном языке, чему послужили разные притеснения поработителей и времени, но пусть это будет понятно всем, что из этого нельзя сделать вывод, что они уже не румыны. Они румынами-молдованами были и ими останутся навсегда. Румынская кровь всегда текла в их жилах и никогда не перестанет течь несмотря ни на какие невзгоды.

И эта кровь горячая и гордая есть кровь наших предков Дакинцев и Римлян, двух народов, история которых показывает всем, что они любили, больше жизни, свою страну и веру и всегда были готовы пожертвовать свою жизнь, если это нужно было.

Так, что Вы все Транснестринцы-молдоване и знающие и позабывшие свой язык гордитесь этой кровью дайте ей волю течь свободно, довольно она кипела в Вашем сердце, замкнутою столькими замками И то чужое, что Вы нехотя присвоили в течение стольких веков отбросьте от себя как что-то ушедшее и умершее навсегда.

M. Бьрка

Типография „Кувинтул Ромынеск“, принимает всевозможные типографские работы. Работы выполняются аккуратно и добросовестно.

IMN EROIC!

Eroi, predestinați cîmpilor de sînge!
Legenda vă cuprinde și chip vă toarnă'n piatră
Să străjue'n rîspintii un neam ce nu se frînge,
Cînd vîforul urgiei îl smulge dela vatră.

Ați fost flăcăi cu suflet fierbinte de iubire
Și tați pe care jertfa vă amintește iară,—
Fugind de prin cîtune cu ochii'n strălucire,
Imbrățișînd și steagul și Dragostea de Tară.

Vă regăsim țărîna sub maci, în holda sfîntă,
Iar vînt și zări și codri și depărtate stele
Nu bocete ascultă, ci glasuri care cîntă
Fiîndeați căzut în brazdă ca să sburați spre ele.

Și 'n clipa cînd cu fală vă desvelim simbolul
Inveșnicind în bronzuri elanul viu din voi
Jurăm ca să ne-audă și Dumnezeu și solul:
Vom umple cimitire, dar nu vom da 'napoi!

Octav Sargețiu

После одного года труда

Транснестрия, земля пропитанная слезами и кровью, земля освященная столькими страданиями,—пришла пора твоего избавления.—

Твой народ,—послушный и верный, не будет уже больше стадом рабов, гонимый агентами юдоизма, потерпевшими своего святого.

Солнце снова возшло над вами и лучи этой новой жизни для вас созданными Богом, будут опять источником на вашем жизненном пути.

Транснестрийцы! будьте уверены, что лучшие дни имеют прийти, дни мира и спокойствия, дни ясные, которые для вас и ваших потомков, будут как вознаграждением за ваши страдания и слезы.

Только год прошел. Это был год больших трудов, по-

жертвовав своими братьями для освобождения вашего из под рабства. Но еще сколько труда!

Будьте и вы все на вашем месте во всякий час дня и ночи,—это для вас и для будущности ваших детей. Счастье большое выпало вашему уезду, имея как профекта господина полковника В. Ника, он, неуставая день и ночь трудится для блага этого города и уезда, вместе со своими помощниками, желая дать посколькo возможно более нормальную жизнь.

Будьте послушны всем его приказам и своим трудом отвечайте всему что от вас требуется. Так как день мира и вознаграждения приближается и то что не успели пока сделать в скором будущем все это исполнится.

Конст. Каларашану.

ПЕРВАЯ СЕЛЬСКАЯ ШКОЛА В ТРАНСНЕСТРИИ

Одновременно с великой заботой об открытии церкви, школ и указаний в земельной области, начинают основываться учреждения для просвещения и развития сел.

Во многих селах Транснестрии основались „Молдавские очаги“ под наблюдением Дирекции Пропаганды.

Одновременно с этими очагами, начали устраиваться и другие источники, необходимые для просвещения народа.

Примером нам послужит старое село „Слобозия“, где основалась первая Сельская Школа, которая называется „Транснестрия“.

Эта сельская школа находится в помещении Молдавского очага. Возглавляет школу заслуженный священник С. Замора.

Открытие школы состоялось в присутствии всего населения, а председателем Дирекции Пропаганды были г. г. Мунтяну — Рымник Фр. — директор Пропаганды, Октавиан Джуруджа — субдиректор, Константин Меджану и делегат Королевского Культурного Учреждения.

Отец С. Замора, отслужил молебен, а также об'яснил сельянам великое значение этой школы, затем был прочитан протокол об основании „Сельской Школы“ и избрана комиссия, в которую вошли более 60 человек молдован, а именно: Яков Возян, директор начальной школы, Марюара Портасе, — учительница, Ольга Попа, учительница Мария Балан, учительница, Данил Цуркан, учитель, Семен Орзу — староста села, Л. Затика, — секретарь, Иван Табак, — начальник колхоза,

Тася Гулиманеску, — служащая, Штефан Кукеняну, — кассир и т. д....

Комитет Очага выбрал руководящий состав.

Под ясным небом, полной жизни и национального духа, объединенный народ понял, что ему посвящается этот труд и он поклялся в любви, вере и надежде к великой будущности Румынского народа.

Гражданское Губернаторство Транснестрии Дирекция Пропаганды Центр Балта

СООБЩЕНИЕ № 3 от 27 августа 1942 г.

Дирекция Пропаганды Гражданского Губернаторства Транснестрии руководя всеми культурно-артистическими активностями всей местности

ПРИКАЗЫВАЕТ:

Никто не под какой формой не может, организовать, никакого рода сценических постановок будь это индивидуально или коллективно—без разрешения выданного дирекцией пропаганды.

Желающие работать в этом направлении, обязаны явиться в Дирекцию Пропаганды Центра Балты ул. Короля Михаила I № 216, представив программу и список лиц—артистов, имеющих паспорт, визированный военными властями.

Те которые не подчинятся этому сообщению будут наказаны существующими законами.

Начальник центра пропаганды
Валериу ОЛАНЮК

Noi și frații noștri romîni

Vreme îndelungată, rominii din Transnistria au suferit vitregia soartei care i-au îndepărtat de frații lor dela asfințit. Moldovenii din părțile acestea înșorite își duceau însă povara traiului, așteptînd ziua fericită cînd trebuia să vină unirea.

Stăpînirea iudeo-bolșevică ne-a luat tot ce aveam, ne-a luat credința, ne-a luat pîinea, ne-a luat libertatea. Zădarnic căutam însă robitorii, să ne apropie de sufletul lor fără Dumnezeu. Zădarnice le-au fost amenințările. Trăiam cu nădejdea viitorului luminos, ne închinam pe ascuns și grăiam moldovenește, cu toate că eram chinuți în toate felurile; dar numai așa am putut să ne păstrăm credința în Dumnezeu și graiul singelui nostru adevărat.

... Și iată că frații noștri au venit și ne-au eliberat de sub jugul bolșevic.

Numai mulțumită Regelui Mihai I al tuturor Romînilor, Mareșalului Ion Antonescu—Eliberatorul și fraților cari și-au vărsat sîngele pentru noi, putem astăzi să răsullăm ușurați, să ne închinăm fără teamă

pedepselor și să grăim așa cum ne-au învățat părinții să grăim: moldovenește.

Frații romîni, umăr la umăr cu noi, cei de pe aici, au început munca de îngropare a trecutului dureros și răspîndirea luminii atît de dorită de noi. Să ne ajute Dumnezeu să ni se îplinească gîndurile și El să ne fie călăuză în toate vre-rile noastre.

Teodor Frunză
Învățător moldovean de peste Bug.

Pilduitoarea faptă a unui Divizion de Artilerie

Ofițerii și subofițerii Divizionului de Artilerie din Balta, de sub comandă-lui maior N. Goga, au dat un măreț exemplu de camaraderie, donînd drepturile pe o zi din salariu familiei ostașului. Putică mort la datorie.

Suma totală s'a ridicat la 25.000 lei.

За что мы ведем борьбу

продолжение с 1 страницы

они могли повлечь народы Европы в последний бой для освобождения из под еврейского ига Европа идет за этими гениями ибо сознает что через смерть наших героев воскреснет новое, хорошее будущее на родов нашего континента.

Поймите это, не опаздывайте, не колебайтесь, внесите вашу частичку содействия в этой борьбе, ибо иначе вы игнорируете один обий идеал христианской новой Европы. На землях Транснистрии по всем дорогам, по которым несут вас ваши ежедневные заботы вы видите много румынских и германских могил, как символ

нашей жертвы идеал будущего.

Вы транснистриане, не забывайте это. Не забывайте и то что будем умирать еще и победа будет наша.

Мы не забудем, что вы должны принимать участие в этой борьбе честно выполняя обязанности там где вам поручили трудиться рядом с нами.

Празднуйте с нами день 6 сентября день победы румынского народа над внутренним врагом и выхода его на арену борьбы за новую Европу. Помните что 6 Сентября взшел на престол наш любимый Король, Михаил I и судьбу нашего народа взял в свои руки Маршал Антонеску. Не забывайте что наша победа есть и ваша.

А. Кожокару.

Колоссальные потери Советов

Еще с первых дней войны, большевики потерпели громадную потерю боевых материалов и людей. Занятые территории, огромное число пленных, орудия, путей сообщения, разных продуктов которые попали в руки победоносным армиям—носят для советов характер опустошения.

Территориальные и экономические потери СССР

С самого начала наступления немецких и союзных войск, большевики потеряли 250 мил. квадрат. километр. территории и 90 мил. населения

К этому нужно еще прибавить 14000000 людей убитых, раненных и пленных.

Так что до сих пор СССР потерял 100 миллионов людей, это составляет 2/3 населения европейской СССР (Урал и Кавказ) и больше половины населения Советской России.

Украина, область черноземов между Доном и Доном также и территории между Доном и нижней частью Волги и Кавказа, есть самые плодотворные местности из всей территории СССР.

Эти области дают каждый год 68 проц. всего урожая СССР. Так что 2/3 урожая потеряны для большевиков.

Что касается снабжение сахаром для советов, то вопрос более затруднительный. Одна лишь Украина давала советам 80 проц. сахара. Потеряв еще территории от Курска и Воронежа, советское правительство потеряет еще 15 проц. сахара.

После занятия немцами индустриальных территорий между Днепром и Доном, общее экономическое военное производство советов потерпело очень сильный удар. Эта территория давала 65 проц. из общего производства железа, 62 проц. каменного угля, 61 проц. необработанного железа и 56 проц. из всего производства стали. Что касается снабжения углем, то советы потеряли 95 проц., цифра которая делится на 35 проц. в залежах на Днепре, которые находятся в руках немцев, и 60% в залежах на Закавказье, где нормальная эксплуатация стала невозможной

Советское производство алюминия состоит из 29 проц. на Волхове, и 61 проц. на Днепре, эти все 90 проц. алюминия потеряны для большевиков.

Падение Сталинграда ожидается со дня на день

1) Немецкие и румынские войска находятся в нескольких километрах от города.

2) Благодаря успехам германских и союзных войск, вражеские силы были отбиты к самому городу.

3) Город бомбардирован день и ночь. Множество пожаров доказывает, что все сброшенные бомбы попадают в цель.

Несмотря на то, что местность вокруг Сталинграда сильно укреплена, наступление, хотя и медленно, продолжается все время.

Все советские контратаки не могут остановить наступление, сами советы признают, что положение Сталинграда очень критическое.

Английская газета „Daily Mail“ говорит что, „и Ленинград и Москва не представляют такого важного значения для СССР как Сталинград“.

Потеря Сталинграда означает потери нижнего курса реки Волги и нефтяных залежей Кавказа.

Romîniî au cucerit portul Anapa

La sud de Kubanul inferior, din peninsula Taman, sunt trupele romine au pătruns pe coasta Mării Negre, cucerind oraşul şi portul Anapa.

Prin ocuparea portului Anapa, toate detaşamentele sovietice

din peninsula Taman, sunt blocate. Armatele anti-bolşevice, vor stabili în curînd legătura directă cu Kerçiu, ceea ce va asigura avantajii foarte însemnate.

ACTIVITATEA ADMINISTRATIVA ÎN RIBNIŢA

Alături de activitatea ce se desfășoară pe teren agricol, administrația noastră, și-a îndreptat atenția și forțele pentru refacerea drumurilor. Astfel, arterele principale sunt pietruite, iar celorlalte li s'au trasat și desfundat șanțurile. În oricare parte a județului se întinsec numai drumuri bine îngrijite.

Pe zi ce trece, orașul Ribnița își schimbă fața. Dela primul pași ce-i face călătorul în acest oraș, rămîne impresionat de curățenia ce domnește peste tot și are impresia că se găsește tot într'un oraș din România. Megafonele așezate pe străzi, umplu orașul de cîntece și graiu românesc. Stațiunea de Radio-difuziune a orașului, prinde undele melodioase dela Radio-București, ori Moldova, și le răspîndește în tot orașul.

Tîrguşorul mic, neînsemnat, din vremea Sovietelor, s'a prefăcut astăzi, într'o localitate frumoasă, pitorească. Lincezeala jidovească a dispărut. În locul cartierului jidovesc, își arată frumusețile Parcul Marelui Ion Antonescu.

Monumentul „Desrobirii“, înalt de 9 metri, din mijlocul parcului, domină împrejurimile.

Mîna harnică a omului a prefăcut totul în frumos și util. Dumnezeu a fost darnic, dînd Ribniței minunate frumuseți naturale, care îmbinate cu ceea ce a realizat administrația rominească, fac din Ribnița un oraș atrăgător.

Колоссальные Успехи немецких подводных лодок

Немецкие подводные лодки от начала войны и до сих пор, потопили парохода тоннаж которых, равен 20 000.000 тон.

Гражданское Губернаторство Транснистрии Дирекция Пропаганды Центр Балта**Сообщение № 2 от 27 августа 1942 г.**

Согласно приказа № 49 Гражданского Губернаторства Транснистрии, которое предусматривает:

Все киноаппаратуры и все технические киноустановки в Транснистрии, являются собственностью Губернаторства.

Губернаторство администрирует, руководит и проверяет в целом всю активность кино, через Дирекцию Пропаганды. Приводим к сведению всем имеющим какого не было бы рода киноустановок и принадлежащими им аппараты динамо-моторы, трансформаторы динамики и какие небыли бы части от киноустановки, что обязаны в течении 10 дней с оглашения данного сообщения сдать, или доставить в известность Центр Пропаганды Балта, улица Короля Михаила I № 216.

Те которые не подчинятся данному сообщению будут наказаны заключением от 2 месяцев до 3 лет и штрафом от 300 до 1000 марок.

Начальник Центра Пропаганды Балта

Валериу ОЛАНЮК

Pentru a putea izbăvi Neamul, pentru a-i reda viața și puterea, pentru a putea înlăptui tot ce visează să întemeez pentru voi, trebuie să avem toți conștiința trează și să ne plecăm la trei porunci: Unirea, Ordinea și Munca.

Unirea tuturor într'o credință și o nebruită putere, umăr la umăr, suflet la suflet; fiindcă numai uniți putem străbate vitregia vremurilor.

Mareșal ION ANTONESCU

Teatrul „I. L. Caragiale“ din Balta

Actualul teatru din localitate, „I. L. Caragiale“, a putut deveni o realitate numai datorită strădanilor lor d. lor: col. V. Nica—prefectul Județului, și Valeriu Olaniuc—șeful Centrului de Propagandă.

Pe scena acestui teatru, deocamdată modest amenajată, s'au dat câteva serbări rotare și reprezentații din care reamintim: concertul cântăreților din Kiev; admirabilul concert de

cîntece rominești dat de soc. „Cîntarea Olteniei“; turneul Teatrului „Muncă și Lumină“, cu „Icoane Ostășești“.

Actualmente, Centrul de Propagandă-Balta, organizează o trupă de teatru care va juca traduceri din Caragiale și din clasicii romini.

S'a încredințat conducerea teatrului, d-lui Nicolae Calreț, un tânăr animat de gânduri frumoase.

Rezultatele luptelor de pe toate fronturile**Trupele germane și romine, sînt la cîțiva kilometri de Stalingrad**

Succesele militare ale armatelor germane și aliate, din ultimele zile, au împins frontul la cîțiva kilometri de Stalingrad. Orașul e bombardat zi și noapte de către aviație cu bombe explosive și incendiare. Numeroasele incendii care s'au declarat arată că bombele nu și-au greșit ținta.

Cu toate că regiunea din jurul Stalingradului e foarte puternic întărită, înaintarea continuă încet dar sigur contra-atacurile Sovietelor nu pot să împiedice înaintarea.

Prin pierderea Stalingradului, Sovietele vor suferi următoarele consecințe:

1. Pierderi colosale în oameni, material și uzine;
2. Izolarea definitivă a tuturor fronturilor din Caucaz;
3. Paralizarea celei mai mari artere de comunicație și suprimarea transportului de petrol din Caucaz, pe cale fluvială.

India se răscoală contra stăpînirii engleze

Răscoalele continuă în diferite localități indiene. Tribunalele militare engleze nu mai prindesc cu judecarea revoltaților indieni.

Telegramele agențiilor radiofonice anunță în fiecare zi noi demonstrații ale indienilor, reprimare cu mare greutate de poliția și armata engleză.

Șeful naționalist hindus Rash Behari Bose, care a sosit Sîmbătă la Shonan (Singapur), a declarat unui reprezentant al Agenției „Domei“ că nu mai e acum timpul vorbelor, căci libertatea Indiilor nu poate fi cîștigată, fără o imediată acțiune.

Hinduși din Asia orientală trebuie să considere chestiunea libertății Indiilor, din acest punct de vedere.

Rash Behari Bose a declarat apoi că desigur vor răsări încă multe împiedecări și dificultăți, însă indienii trebuie să elibereze patria lor, printr'un spirit de sacrificiu adînc.

Orașe engleze atacate de aviația germană

Se anunță din isvor militar că avioane de luptă germane, au bombardat orașul Swindon, de pe coasta de sud a Angliei, pricinuind stricăciuni importante.

Alte avioane au atacat cu efect localitatea Brighton, unde o uzină a fost atinsă în plin.

Luptele din regiunea Rjev

În sectorul Rjev, situat la 200 km. Vest de Moscova, Sovieticii unindu-și cele mai mari speranțe cu un material de război—enorm, n'au putut totuși să culeagă succese contra rezistenței germane. Armata germană și-a păstrat pozițiile intacte.

Submarinele germane au scufundat 118.000 tone de vase inamice, în marea Antilelor.

În cursul săptămînii trecute, arma submarină germană, a pricinuit grele pierderi navegătelor inamice.

Submarinele germane au scufundat în Atlantic, în Marea Antilelor și în largul Africii occidentale, cu toată apărarea energică a forțelor aeriene și navale inamice, 30 vapoare, totalizînd 118 mil tone de vase

Citiți „Cuvîntul Romînesc“, g a z e t a v i e ț i i moldovenești de peste Nistru.